

Nghề Quan Tòa

LS. Ngô Tăng Giao

Quan tòa hay thẩm phán là người thực hiện quyền xét xử chính tại một phiên tòa, có thể là chủ tọa một mình hoặc là một thành phần trong hội đồng xét xử gồm nhiều thẩm phán. Các quốc gia có các quy định khác nhau về quyền hạn, chức năng, cách thức bổ nhiệm, kỷ luật, và đào tạo thẩm phán.

Quan tòa thực hiện việc xét xử một cách không thiên vị tại các phiên tòa công khai. Trong phiên xử án, quan tòa nghe các bên trong vụ án như “nguyên đơn” (người đi kiện) và “bị đơn” người bị kiện trình bày. Trong những vụ án hình sự quan tòa sẽ nghe “bị cáo” hay “bị can” là kẻ bị tình nghi là thủ phạm phạm tội và “nhân chứng” là những người làm chứng. Sau đó thẩm phán đánh giá mức độ xác thực của các bên, và đưa ra phán quyết về vấn đề được trình bày dựa trên việc giải thích pháp luật và đánh giá chủ quan của mình. Tại một số quốc gia, quyền hạn của thẩm phán được chia sẻ với “bồi thẩm đoàn” hoặc “hội thẩm”.

Ở nhiều nơi trên thế giới, các quan tòa khi ngồi xử kiện thường mặc áo choàng dài (gọi là toge) thường là màu đen hoặc đỏ và có vị trí ngồi trên một bục cao trong phiên tòa (được gọi là the bench). Ở một số quốc gia, đôi khi các quan tòa còn đội tóc giả màu trắng trông rất oai phong lẫm liệt và khả kính! Ấy vậy mà đôi khi người dân cũng thấy nhiều cảnh khá... ngoạo mục và khôi hài về các vị quan tòa trước “vành móng ngựa”!

Quan tòa say rượu, ngủ gục

Chuyện nước Trung Hoa: Quan tòa Wei Kaiyang, làm việc tại tòa án huyện Dongan, tỉnh Hồ Nam, Trung Quốc đang phải đối mặt với án kỷ luật, thậm chí bị sa thải sau khi một đoạn video clip quay cảnh ông ta ngủ gục trong một phiên tòa đang tiến hành tại địa phương, bị đăng tải trên các phương tiện truyền thông xã hội. Trong clip này, người ta thấy toàn bộ phiên tòa lâm vào tình trạng hỗn loạn, lộn xộn. Còn ông quan tòa ngồi ngủ gục ngon lành ngay trên chiếc ghế chủ tọa của mình vì trót quá chén sau bữa nhậu trưa. Người đăng tải đoạn video này còn cho hay, ông quan tòa đã bắt đầu gà gặt ngay từ đầu phiên xét xử.

Phiên tòa sau đó phải bị tạm hoãn. Đại diện phía Tòa án sau đó đã tuyên bố rằng họ đang tiến hành một cuộc điều tra về hành vi vi phạm kỷ luật của viên thẩm phán trên. Theo tuyên bố từ Tòa án thì vào ngày xảy ra sự việc, ông Wei Kaiyang đã uống rượu với ba người bạn vào bữa ăn trưa. Ông ta đã uống say tới nỗi không thể tự chủ được khi điều khiển phiên xét xử vào buổi chiều hôm đó. Bản báo cáo nhấn mạnh: "Ông ta (Wei Kaiyang) đã vi phạm kỷ luật làm việc, làm sụt giảm nghiêm trọng hình ảnh của một thẩm phán và gây ra những thiệt hại ghê gớm cho xã hội".

Quan tòa xem phim “đen” tại tòa án

Chuyện nước Anh: Báo Telegraph năm 2015 cho hay 3 thẩm phán đã bị sa thải và ông quan tòa còn lại tự nộp đơn từ chức trong vụ bê bối xem phim “đen” khi đang xét xử tại tòa án, gây chấn động giới tư pháp. Văn phòng Kiểm sát và Điều tra Tư pháp Anh (JCIO) cho hay các quan tòa này bị phát hiện xem các phim khiêu dâm trên laptop khi đang làm việc tại tòa hình sự, tòa dân sự và di trú. Không rõ các vị này có trao đổi hình ảnh các kiểu nữ tươi mát cho nhau, hoặc có duy trì mối quan hệ nào đó hay không. Văn phòng JCIO cũng từ chối cho biết liệu họ bị bắt tại trận hoặc bị phát hiện trong quá trình kiểm tra dữ liệu máy tính.

Tuy nhiên, điều này có thể là cơ hội vàng cho các bị cáo đã bị kết án trong các phiên tòa mà những vị trên đóng vai trò quan tòa ngồi xét xử, nếu cuộc điều tra xác nhận các ngài đã bị xao nhãng khi vừa lén lút xem phim ảnh khiêu dâm, vừa nghe các bên biện luận tại tòa. Thật hết chỗ “giải trí” rồi hay sao?

Quan tòa gợi ý nghi phạm hiếp dâm cưới nạn nhân

Chuyện nước Ấn Độ: Chánh án Sharad Arvind Bobde của Tòa án nhân dân tối cao Ấn Độ gợi ý khuyên nghi phạm hiếp dâm hãy cưới nạn nhân để không phải ngồi tù. "*Anh muốn cưới cô ấy không? Anh lẽ ra nên suy nghĩ trước khi quyến rũ và hiếp dâm cô gái. Chúng tôi không ép anh cưới. Hãy cho chúng tôi biết nếu anh muốn*", quan tòa hỏi nghi phạm 23 tuổi trong buổi làm việc.

Trong vụ án này, nạn nhân cáo buộc bị nghi phạm là họ hàng xa liên tục đeo bám và hiếp dâm cô từ lúc 16

tuổi. Ban đầu, gia đình hai bên thỏa thuận nghi phạm sẽ kết hôn với nạn nhân khi cô đủ 18 tuổi nhưng anh ta thất hứa và cưới người khác. Sau khi gia đình nạn nhân làm đơn tố cáo vào năm 2019, tòa địa phương cho nghi phạm tại ngoại hầu tra. Tuy nhiên, lệnh cho tại ngoại bị tòa cấp cao thành phố Bombay hủy và thay bằng tạm giam. Câu nói của ông quan tòa Sharad xứ "cà ri" bị nhiều phụ nữ cho là "thiếu tế nhị". Hơn 4.000 phụ nữ đã ký tên vào lá thư yêu cầu ông từ chức. Ừ thì phải vậy chứ! Nếu bị đuổi ra khỏi tòa án thì về mở văn phòng... môi giới hôn nhân có lẽ sẽ ăn khách!

Quan tòa mất việc vì khuyên cô gái “khép chân lại” khi bị xâm hại

Chuyện nước Mỹ: John Russo Jr., thẩm phán tòa án hạt Ocean, tiểu bang New Jersey, bị sa thải do có thái độ đũa cọt, hạ thấp nhân phẩm của người phụ nữ tố cáo bị xâm hại tình dục. Ông Russo cũng bị cấm vĩnh viễn hành nghề thẩm phán tại New Jersey vì "có hành vi sai phạm nghiêm trọng liên tiếp", theo quyết định của tòa tối cao tiểu bang này. Quyết định dựa kết quả điều tra cho thấy Russo đã vi phạm quy tắc ứng xử của thẩm phán trong ít nhất bốn lần. Lần gây chú ý nhất vào năm 2016, khi một phụ nữ yêu cầu Russo ra lệnh hạn chế tiếp xúc đối với người bị chị này tố cáo hiếp dâm. Theo biên bản tòa, Russo hỏi đương sự: "*Có biết làm cách nào để ngăn người khác giao cấu với mình không?*". Khi người phụ nữ trả lời "*có thể chạy trốn*", Russo tiếp tục hỏi chị ta liệu đã thử "*khép chân lại*" hoặc "*gọi cảnh sát*" chưa. Khi người phụ nữ rời phòng, Russo đem câu chuyện ra đùa với nhân viên.

Theo quyết định sa thải, Russo đã không giữ được sắc thái trang nghiêm tại tòa với những lời bình luận ấu trĩ và hạ thấp nhân phẩm người khác.

Quan tòa và thầy kiện đánh nhau ngay tại tòa

Chuyện nước Mỹ: Năm 2014 tại tòa án hạt Prevard, Florida thẩm phán John Murphy đấu khẩu với luật sư bào chữa Andrew Weinstock vì luật sư không chịu từ bỏ quyền được xét xử nhanh của thân chủ (refused to waive a client's Sixth Amendment right to a speedy trial). Trong quá trình xét xử một vụ án hai bên đã có mâu thuẫn dẫn đến to tiếng. Thẩm phán trở nên nổi nóng và nói trong video từ camera tòa án: "*Anh biết không, nếu bây giờ có một tảng đá thì tôi sẽ ném vào anh ngay lập tức. Ngồi xuống ngay và đừng khiến tôi phát điên*". Đáp lại, luật sư phản pháo: "*Tôi là một luật sư. Tôi có quyền được đứng ở đây và đại diện cho thân chủ của mình*".

Mâu thuẫn lên đến tột điểm khi thẩm phán chủ tọa phiên tòa không kiềm chế được bản thân, vốn là cựu đặc nhiệm quân đội nên hăng máu và ra lời thách thức: "*Nếu muốn đánh nhau thì cùng ra ngoài. Tôi sẽ đá vào mông anh*" ("I said sit down. If you want to fight, let's go out back and I'll just beat your ass.").

Tin cho hay rằng quan tòa nắm cổ áo ông luật sư và đấm ông này. Sau đó, hai người hùng hổ kéo nhau ra phía ngoài phòng xử án và... hỗn chiến, bỏ mặc phiên tòa. Cuộc ẩu đả chỉ chấm dứt khi một viên sĩ quan cố gắng kéo hai người ra xa. Khi thẩm phán Murphy trở lại phòng xử ông được cả phòng vỗ tay hoan hô. Ngược lại vị luật sư bào chữa vắng mặt.

Tuy vậy thắng lợi võ nghệ của ông quan tòa Murphy không kéo dài vì ít lâu sau ông bị cách chức.

Quan tòa dùng thủ đoạn đổi tội danh

Chuyện Mỹ: Ông Richard Thompson, 62 tuổi khi làm thẩm phán tại 9 tòa án cấp thị trấn thuộc quận Monmount (New Jersey) đã lên chuyển đổi tội danh của 4.000 vi phạm giao thông sang tội danh "Coi thường tòa án" trong thời gian từ tháng 1/2010 tới tháng 10/2015. Richard chờ người vi phạm rời khỏi phòng xử án rồi mới đổi tội danh, nhưng vẫn giữ nguyên mức phạt.

Thông thường, tiền phạt thu được từ vi phạm giao thông sẽ được chia đôi cho chính quyền cấp thị trấn và chính quyền cấp quận. Nhưng tiền phạt từ tội danh "Coi thường tòa án" sẽ được chuyển hết cho chính quyền cấp thị trấn. Vì vậy, hành động của Richard giúp tăng thu ngân sách cho thị trấn nơi thuê ông ta làm thẩm phán. Tội danh "Coi thường tòa án" sẽ được áp dụng khi một người không trình diện theo trát tòa hoặc làm gián đoạn phiên làm việc tại tòa...

Theo công tố viên, Richard đã khiến chính quyền quận Monmouth thất thu ngân sách 500,000.00 USD, nhưng không làm giàu bản thân. Động cơ gây án là vì Richard muốn giữ quan hệ tốt với chính quyền cấp thị trấn để được tiếp tục giữ ghế thẩm phán trong thời gian dài.

Richard đã bị tòa án tối cao tiểu bang New Jersey cách chức và cấm hành nghề thẩm phán suốt đời. Thay vì án tù, ông ta sẽ phải tham gia chương trình cải tạo giúp người phạm tội lần đầu có cơ hội được xóa án tích.

Quan tòa gạ tình nữ bị cáo

Chuyện nước Mỹ: Tháng 8-2009 tại Houston, Texas, ông Donald Jackson, 60 tuổi, thẩm phán tòa quận hạt Harris, bị một bồi thẩm đoàn kết tội tiểu hình lợi dụng chức vụ để áp bức. Ông bị tuyên án tù 30 ngày thêm hai năm quản chế và phải thực hiện 200 giờ công ích, trả \$4,000 tiền phạt và trong hai năm tới mỗi năm phải học 25 giờ các lớp về đạo đức pháp lý được tiểu bang chấp thuận.

Mọi sự bắt nguồn từ vụ xử say rượu lái xe của cô Ariana Venegas, 28 tuổi. Cô cáo buộc Jackson đã đề nghị sẽ bỏ nhiệm một luật sư giỏi để bào chữa cho cô nếu cô bằng lòng có quan hệ tình cảm "hơn là tình một đêm." Cô khai rằng Jackson nói nếu cô không chịu thì chắc chắn cô sẽ bị kết tội vì chính ông là người xử án. Phiên tòa xét xử khiển trách Jackson "*làm mất phẩm giá của một thẩm phán*"... "*tất cả chúng ta đều bị hoen ố bởi sự ngu xuẩn của ông*".

Jackson bị đưa ra khỏi ghế xét xử mà không được hưởng lương, khoảng \$140,000 một năm.

Nữ thẩm phán giả mạo giấy tờ để bí mật kết hôn với chồng cũ

Chuyện nước Pháp: Một người phụ nữ 58 tuổi đang phải đối mặt án tù lên đến 10 năm và khoản phạt 170.000 đô la vì giả mạo giấy tờ của chồng cũ để tái hôn với chính ông. Người phụ nữ này từng là thẩm phán cấp cao ở Hauts-de-Seine, ngoại ô phía tây Paris, Pháp. Hành động của bà được cho là trả thù chồng, một luật sư, sau khi ông này bỏ theo người phụ nữ khác.

Vào tháng 3/2019, bà này đã giả mạo các loại giấy tờ, cùng với sự giúp đỡ của con gái và một đồng phạm đóng giả làm chồng cũ, cùng tổ chức hôn lễ trước mặt thị trường nơi bà làm việc thời điểm đó. Kế hoạch không chút trở ngại. Nhưng vài tuần sau cuộc hôn nhân giả, bà này chuyển công tác về vùng Hauts-de-Seine và những đồng nghiệp nhanh chóng phát hiện việc làm của bà. Và rồi người chồng biết sự thật. Một cuộc điều tra nhanh chóng được mở ra. Người phụ nữ đã bị bắt giữ cùng với đồng phạm và con gái. Hiện bà vẫn được giữ tư cách thẩm phán, nhưng bị đình chỉ nhiệm vụ.

Nữ thẩm phán đăng ảnh mặc "xuyên thấu"

Chuyện nước Cộng Hòa Colombia: Vụ việc xảy ra với nữ thẩm phán Vivian Polania sau khi cô chia sẻ với cộng đồng fan trực tuyến của mình những bức ảnh hở hang, "mặc xuyên thấu". Cô có thể phải đối mặt với án kỷ luật sau khi cuộc điều tra hoàn tất.

Vivian được mệnh danh là "thẩm phán đa năng" sau khi chia sẻ với báo chí địa phương rằng nhận được nhiều lời mời quảng cáo từ các công ty thiết kế. Cô cho biết cô thu hút được "làn sóng" người theo dõi trên mạng xã hội sau khi "phơi bày thân thể" khoe thân hình "nóng bỏng" và sẽ được hưởng nhiều cơ hội, ưu đãi từ các công ty thiết kế. Tuy nhiên, việc đăng tải nhiều bức ảnh hở hang quá mức khiến nữ thẩm phán gặp phải rắc rối. Ban kỷ luật hội đồng thẩm phán cấp cao Colombia đã yêu cầu điều tra Vivian trong một phiên điều trần bất thường. Ban kỷ luật chỉ ra rằng nữ thẩm phán đã vi phạm khi "thực hiện các hoạt động trong công vụ hoặc đời sống xã hội ảnh hưởng tới lòng tin của công chúng hoặc hành vi có thể làm tổn hại đến phẩm giá của cơ quan tư pháp".

Nữ thẩm phán bị can phạm "thả lời ong bướm"

Chuyện nước Mỹ: Một người đàn ông sống tại Florida đã "tán tỉnh không biết ngưng" vị nữ thẩm phán đang xét xử vụ việc của chính anh ta qua Zoom. Nghi phạm ăn trộm Demetrius Lewis đã xuất hiện trước thẩm phán Tabitha Blackmon của Quận Broward thông qua liên kết video. Anh ta bị cáo buộc là đã cố gắng đột nhập vào

một ngôi nhà của một gia đình ở Fort Lauderdale trong đó có 3 đứa trẻ đang ngủ. Lewis xuất hiện trong khung hình với đôi tay đã bị còng. Anh ta ngắm dung nhan thẩm phán Blackmon trên màn hình và nói với cô một cách đầy... thân thiện: "*Cô có khỏe không, cô có khỏe không?*". Vẫn chưa kết thúc, Lewis nói tiếp: "*Thưa thẩm phán, cô thật lộng lẫy... Tôi phải nói với cô rằng, cô rất lộng lẫy*". Rồi anh ta nói thêm mà không hề xấu hổ: "*Tôi yêu cô. Tôi yêu cô*". Cô thẩm phán bình thản đáp lời: "*Được rồi anh Lewis. Tâng bốc sẽ đưa anh tới mọi nơi, nhưng có lẽ không phải ở đây*".

Sau đó phiên tòa tiếp tục xét xử qua Zoom như thường lệ. Công tố viên yêu cầu khoản tiền bảo lãnh 7.500 đô la và cũng giải thích thêm là Lewis mới chỉ được thả từ năm 2019 sau một án 4 năm tù ở tiểu bang. Nhưng cô thẩm phán Blackmon chỉ ra lệnh cho anh ta nộp số tiền bảo lãnh là 5000 USD. Đoạn video thú vị được chia sẻ trên Twitter và đã nhận được hơn 14.000 lượt thích và 4000 lượt chia sẻ với rất nhiều bình luận bên dưới.

“Cái quần của ông quan tòa”

Chuyện nước Mỹ: Năm 2007 thẩm phán Roy Pearson, ở Washington, D.C., bỏ chiếc quần ở một tiệm giặt ủi của một cặp vợ chồng người Đại Hàn họ Chung để mượn họ sửa. Khi ông đến lấy quần thì không có vì chẳng may cái quần đã bị thất lạc. Mấy ngày sau, người ta đưa quần ra, nhưng ông nhất quyết bảo không phải quần của mình và dọa đi kiện. Chủ tiệm giặt ủi tìm cách thương lượng. Ông Roy nói quần của mình mua đến 800 đô, ông Chung, chủ tiệm đề nghị đưa cho ông Roy một phong bì 30 tờ giấy 100 để xí xóa cả. Ông Roy nói vì không có quần này để mặc ngày nhậm chức nên ông bị “khủng hoảng nội tâm”, và món tiền này chẳng có nghĩa gì cả. Ông Chung bảo: “*Thế thì bốn ngàn rưỡi vậy!*”, nhưng Roy vẫn lắc đầu, nét mặt lộ vẻ tâm thần thật sự. Ông Roy người Mỹ gốc châu Phi này nói: “*Nên nhớ tôi là luật sư đấy nhé!*”. Ông Chung sợ, một phần cũng vì không hiểu tiếng Mỹ, mới đề nghị “*Mười hai ngàn*”. Nhưng Roy ra tòa, kiện tiệm làm mất quần và đòi bồi thường đến 67 triệu đô la. Roy hiện đang ăn tiền trợ cấp thất nghiệp, nói rằng cửa hiệu này treo hai bảng “*Bảo đảm hài lòng*” (Satisfaction Guaranteed) và “*Dịch vụ cùng ngày*” (Same Day Service) thì phải có trách nhiệm pháp lý thực hiện hai cam kết đó. Roy tính sự thiệt hại cho ông sẽ kéo dài đến 1.200 ngày, hay 40 tháng, mới hết, cho nên tổng số phải bồi thường lên đến 64,8 triệu. Ngoài ra bên bị đơn phải chịu trả tiền luật sư cho nguyên đơn Roy, mặc dù ông ta tự cãi, là 542.000 đô la, và trả thêm 500.000 đô la bồi thường về “*khủng hoảng cảm xúc*”. Ít ngày sau Roy cho ba bị đơn một discount gần 12 triệu, chỉ còn tính 54 triệu, trong đó có một khoản chi tính ra 15.000 đô mỗi tuần cho ông ta thuê xe để đưa áo quần đến một tiệm giặt ủi khác.

Bà thẩm phán Judith Bartnoff đã phá ra cười khi thấy Roy nói đến khoản chi mượn xe này. Bà phán rằng chủ nhân tiệm giặt ủi không vi phạm luật bảo vệ người tiêu thụ. Không nên diễn dịch “*Bảo đảm hài lòng*” có nghĩa là phải thỏa mãn yêu cầu không hợp lý của khách hàng. Roy không chứng minh được cái quần được trả lại về sau không phải là quần của mình, vì ông có đến hơn 40 cái quần trong tủ, không thể biết cái nào còn cái nào mất. Bà ra lệnh cho Roy phải trả án phí cho các bị đơn khoảng 5.000 đô la. Họ Chung có thể kiện ngược lại ông Roy về tội gây cho họ những tổn thất thật sự về tâm lý, cảm xúc.

Cái ông “quan tòa” này không biết có vấn đề chi về tâm thần hay không? Thật quả là lố bịch!

LS. Ngô Tăng Giao